

Részlet Kovács-Gombos Gábor és Kovács-Gombos Dávid 2022-es közös kiállításából a Klebelsberg Kultúrkúriában

Pszichiátriai Osztályán.” Ugyanebben az interjúban később pedig még ezt is mondta: „A legnagyobb dicséret pedig az volt számomra, amikor több kisgyermek is egymástól függetlenül azt mondta – ezt persze a szüleiktől hallottam –, hogy a képeimen a mennyország látható. Tudom, nem lehet elképzelni, mi vár ránk odaát, innen csak átleselkedhetünk a minden képzelet meghaladó szépségbe, ragyogásba és fénybe. Csak a széppel és a jóval szeretnék Isten felé fordulni. Mindig ugyanezt festem, sok-sok változatban, ugyanezt próbálom tanítani immár negyven éve és ugyanezt hirdetem az elméleti munkáimban is. Életemben így kapcsolódik össze a tanítás, a gyógyítás és a művészet.”

*

Ami pedig a fenti idézetben a „mindig ugyanezt festem” gondolatot illeti, arról – legalábbis az elmúlt negyedszázad vonatkozásában – a művész már korábban, a *Transzcendencia...*-könyv már idézett *Saját művészi program* című fejezetének végén megírta, hogy mi is az a „kényszerűség”, ami az akkor megtalált új alkotói útját elindító két Dorottya-festmény megszületése óta eltelt időben megállás nélkül vezeti az ecsetjét, illetve amit saját művészetének lehetséges-tervezett folytatásaként állít maga elé célként: „Az első képpár [készülése során a művész – M. G.] úgy érezte, hogy mondandója ahhoz elegendő, hogy megfesse a két képet Szent Dorottya köszöntésére. Ám a festmények nem valósítottak meg mindent, amit elképzelt. Szükségesnek látszott egy harmadik kép, hogy a mondandó teljessé váljék. Ez sem nyugtatta meg a festőt egészen. Miközben festői problémákról ejtünk szót, nem feledkezhetünk meg az ennél sokkalta lényegesebbéről. Arról, hogy ez a néhány kezdeti kép egy magándialógus része, amelyet egy festő a Teremtővel folytat. Szerényebben fogalmazva: a festő beszéde ez a Teremtőhöz... [...] Tehát az »andachtsbild«

Kis zsoltárkép II.
(2023, olaj, vászon, 35*35 cm)

Múlóban az éjszaka... I. (Róm 13,12)
(2017, olaj, vászon, 20*20 cm)

[szentkép – M. G.] nagyon is privát formájának, a magánszférából alig kilépő képi imádságnak a megvalósítása volt a festő eredeti szándéka. Úgy gondolta, hogy ezek a képek nem tartoznak a széles nyilvánosságra. Hibáikat, erényeiket majd a Teremtő ítéli meg. Ezek a hibák – vagy inkább hiányosságok – azonban újabb képek indítékává váltak. Egy megoldatlan kompozíciós probléma, egy kiaknázatlan új lehetőség, az újabb redukció lehetősége, a tartalomnak való nem maradéktalan megfelelés, a narratívák bizonytalan olvashatósága készítette a festőt arra, hogy újabb művekkel igyekezzék pótolni az előzőek által keltett hiányt. Előfordul, hogy az adott szentírási vers, vagy teológiai fogalom inspiráló forrása lesz egy új képnek. Ekkor hosszú hetek vizualizációján esik át a fogalom – szinte minden szeglete, minden színfoltja, tónusa és erővonala tisztázódik a festő csukott szeme előtt. Mikor minden kész, akkor jön az első ecsetvonás, amely romba dönti az eddigi munka minden eredményét. Hiába, az anyagban minden megváltozik. Képtelenek vagyunk nézőinknek felmutatni azt a tökéleteshez közelítő képet, amelyet csak mi látunk – ott belül. Ekkor következik az a munkafázis, amely a belső látás képét próbálja keserve- sen az anyagba lehozni – persze óriási veszteségek árán. Máskor hiányzik a pontos (meg nem valósítható) belső kép, csak valami homályos sejtelem, egyfajta gomolygó köd feszít belülről és készítet a festésre. Ekkor a nehezen születő kép szabja meg a mondandót, a formát és a szint. Foltról foltra változik ekkor a kép, és a címe is menetközben alakul: megsúgja valaki. A két alko-

Sztélék metamorfózisa (2021, olaj, vászon, 70×100 cm)

tói módszer dualizmusa jellemzi a festőt, aki minden festménnyel egy lépést odébb kerül valamilyen úton. Azt reméli, hogy mozgása nem tétova körbenjárás, hanem előre haladás. Ha bizonytalanul is, de halad a Jeremiás próféta által kitűzött útjelzők mentén a cél felé. Minden festmény egy útjelző. Ezeknek sokasága visszafelé tekintve egy egészen logikus sorba rendezhető. Előre tekintve azonban csak ködöt látni. Az utat nekünk kell kijelölnünk apránként – a semmiben. Nehéz dolog ez, de visszanézve (az egész művészettörténetre) látható, hogy mégis megvalósítható. A művész úgy hitte, hogy eredeti elképzelése csak néhány képre elegendő, mert a mondandó elfogy. Mert a mondandó nagyon egyszerűnek látszott. Az élet nagy eseményei: születés, szerelem, Istenkeresés, hivatás, halál. Mindig, mindenkinek ugyanaz. [...] Ezért ismétli az emberi történelem, a Biblia, a teológia és a művészet állandóan ezeket a nagy sorsfordulókat [...]. Az alkotó törekvése nem új tartalmak és történések keserves kitalálására irányul, hanem ennek a

A bizonyság hegye (2022, olaj, vászon, 70×100 cm)

néhány meghatározó, változatlan sorsszerű eseménynek az egyedi interpretációjára. Ezért alakult másképpen a néhány képre méretezett program. A (változatlan, monoton módon ismételtető) mondandó a mai napig nem fogyott el, viszont az artikuláció még mindig tökéletlen és a kifejezés hiányos. Ezért kell újabb képeket festeni, hogy betapasszuk a tartalom és kifejezés között tátongó, minden művel nagyobbra szélesedő hasadékokat. Minden megszülető mű megoldatlan problémák sorát veti fel, amit csak egy újabb kép megfestésével orvosolhatunk. [Sok – M. G.] éve tart már ez a folyamat. Remélhetőleg nem ér véget egyhamar. Remélhetőleg sohasem lesz vége. Ez a végtelenségbe vetett remény a művészi program titkos hajtóereje.”

*

Meditáció II. (2020, olaj, vászon, 50×70 cm)

És hát akkor mi mást is mondhatnánk befejezőképpen, mint hogy a művésznek ez a „végtelenségbe vetett remény”-sége – vele párhuzamosan – nekünk is lehetőséget ad arra, hogy azt reméljük: Kovács-Gombos Gábor még jó ideig elküzdhet „a tartalom és kifejezés között tátongó, minden művel nagyobbra szélesedő hasadék” „betapasztásával”.

Már csak – önző módon, nézőkként – az ezután megszületendő képek miatt.

Summázat (2022, olaj, vászon, 120×100 cm)